

Βλαχάκηδες, η ελληνική «φυλή» της Αφρικής

Η ιστορία δύο αδελφών στη Ζάμπια και η «κληρονομιά» τους στις μέρες μας

Ο μητροπολίτης Ζάμπιας κ. Ιωάννης δίνει την ελληνική σημαία σε απογόνους των Βλαχάκηδων.

[Σταύρος Τζίμας](#)

10.10.2021 • 23:23

Η ιστορία μοιάζει με παραμύθι, αλλά δεν είναι. Ένα ελληνικό «ανεξάρτητο κράτος» στα βάθη της Αφρικής, μια ελληνική «φυλή» στα απέραντα δάση, ένας Κρητικός επαναστάτης (ο Ζορμπάς της ζούγκλας) που πάλευε με τα θηρία και σκότωνε κροκόδειλο με το ρόπαλο και ένας ελληνορθόδοξος δεσπότης που πασχίζει σήμερα να περισώσει τα αποτυπώματα της ελληνικής παρουσίας στη Μαύρη Ηπειρο συνιστούν τις βασικές συντεταγμένες της.

Ήταν, λοιπόν, μια φορά και έναν –όχι πολύ μακρινό, το 1894– καιρό, στα Μάλια της Κρήτης, ένας νέος ονόματι Νικόλαος Βλαχάκης, γνωστός για την επαναστατική δράση εναντίον των Οθωμανών.

Καθώς το αίσθημα της απελευθέρωσης στο νησί φούσκωνε, ο Βλαχάκης, μην αντέχοντας την καταδυνάστευση και όντας στόχος των Τούρκων, αναγκάστηκε να εγκαταλείψει την πατρίδα καταζητούμενος. Με μια ελληνική σημαία, την εικόνα της Παναγίας και ένα αντίγραφο της Αγίας Γραφής στον «ντορβά» διέφυγε στη Μικρά Ασία και από εκεί, αφού διήνυσε, άλλοτε με τα πόδια και άλλοτε με τα μέσα της εποχής, πάνω από 11.500 χλμ., έφθασε στη Μοζαμβίκη.

Μέσα από τρομερά αντίξοες συνθήκες, περπατώντας πάνω από 2.000 χλμ. αφιλόξενων περιοχών στη ζούγκλα, ανάμεσά τους το αποκαλούμενο «Πέρασμα του διαβόλου» όπου ελάχιστοι εξ όσων επιχειρούσαν να το διαβούν επιβίωναν, κατέληξε στο Τσιρούντου της τότε Ροδεσίας, κάπου στα σημερινά σύνορα Ζάμπιας και Ζιμπάμπουε.

«Με την έλευση του Βλαχάκη και του αδελφού του κατέφθασε και η Ορθοδοξία στην περιοχή» αφηγείται στην «Κ» ο μητροπολίτης Ζάμπιας και Μοζαμβίκης κ. Ιωάννης. «Ταπεινοί και απλοί άνθρωποι που, χωρίς ίσως να το έχουν συνειδητοποιήσει, έγιναν η “καλή γη” στην οποία καρποφόρησε το Ευαγγέλιο και ρίζωσε στη συνέχεια ο ελληνισμός».

Με το που εγκαταστάθηκε στη νέα του «πατρίδα» στη ζούγκλα, ο Νικόλαος Βλαχάκης για να επιβιώσει επιδόθηκε στο κυνήγι άγριων θηρίων, δούλεψε σε ορυχεία και ασχολήθηκε με την κτηνοτροφία. Ήταν τέτοια η σωματική του ρώμη που λέγεται πως σκότωνε κροκόδειλους με ρόπαλο, ενώ είχε σώσει από τη μανία των άγριων θηρίων πολλούς ιθαγενείς.

Σήμερα οι απόγονοί τους ανέρχονται σε 3.500 άτομα, διασκορπισμένα όχι μόνο στην Αφρική, αλλά σε ολόκληρο τον κόσμο.

Οι φήμες για τα κατορθώματά του διέτρεξαν τη ζούγκλα και τον κατέστησαν ξακουστό στις φυλές της περιοχής, οι οποίες τον ανέδειξαν σε άτυπο ηγέτη τους! Ως γνήσιος Κρητικός ο Βλαχάκης δεν έπαψε, όμως, να αισθάνεται αφόρητη μοναξιά δίχως δικό του «αίμα» πλάι του κι έτσι επέστρεψε στις αρχές του 1900 στην πατρίδα, απ’ όπου επέστρεψε με τον μικρότερο αδελφό του, Δημήτριο.

Με βάση τα στοιχεία που έχουν περιέλθει στην κατοχή της τοπικής ελληνορθόδοξης μητρόπολης, άμα τη επιστροφή τους οι Βλαχάκηδες εγκαταστάθηκαν σ’ ένα μικρό νησάκι ονόματι Κανίμα, στην αχανή κοίτη του ποταμού Ζαμβέζη, όπου ίδρυσαν, όπως οι ίδιοι φέρονται να έλεγαν με

περηφάνια, «ανεξάρτητο ελληνικό κράτος» στην Αφρική, υψώνοντας μάλιστα καταμεσής του νησιού την ελληνική σημαία.

«Η καλή φήμη, οι άριστες σχέσεις με τους ιθαγενείς και η εργατικότητα τους δεν πέρασαν απαρατήρητες από τον ιδρυτή της Ροδεσίας, Σέσιλ Ρόουντς, ο οποίος τους παραχώρησε μια αρκετά μεγάλη έκταση γης για να την καλλιεργούν. Εκεί, τα δύο αδέλφια δημιούργησαν την περίφημη φάρμα “Δήμητρα” και ασχολήθηκαν με την καλλιέργεια του καπνού. Ταυτόχρονα συνέχισαν και οι δύο να ασχολούνται με το κυνήγι άγριων ζώων και μάλιστα με μεγάλη επιτυχία. Αυτό τους έκανε γνωστούς σ’ όλη την περιοχή. Αποτελούσαν τα δύο αδέλφια από την Κρήτη μοναδική περίπτωση Ευρωπαίων που συμβίωναν με τους ιθαγενείς κάτω από τις ίδιες συνθήκες».

Με τιμές αρχηγού

Εκεί, ζώντας ευτυχισμένοι και σε αρμονία με τους ντόπιους, έκαναν οικογένεια με ιθαγενείς συζύγους, μέχρι τις 13 Απριλίου του 1913, όταν ο Νικόλαος Βλαχάκης, σε μια μέχρι θανάτου πάλη μ’ ένα λιοντάρι στο δάσος, τραυματίστηκε βαριά και τρεις μέρες αργότερα υπέκυψε, βυθίζοντας στο πένθος τις φυλές, που τον ενταφίασαν με τιμές αρχηγού, τοπικού βασιλιά δηλαδή, στην κορυφή ενός λόφου, απέναντι από το «ανεξάρτητο ελληνικό κράτος»

Ο «σπόρος» του Νικόλαου Βλαχάκη, όμως, είχε φυτρώσει για τα καλά στη ζούγκλα. Ο αδελφός του εξακολούθησε να μένει στο νησί, τηρώντας την ορθόδοξη πίστη και τις παραδόσεις μέσα στη φάρμα τους και φροντίζοντας να μεταδώσει στα παιδιά του την Ορθοδοξία και τη δέουσα μόρφωση και ανατροφή. «Τα τριάντα δύο παιδιά του –ο Νικόλαος άφησε πίσω του μια κόρη–έφεραν όλα ελληνικά ονόματα, όπως Νικόλαος, Στέφανος, Αθηνά, Ξενοφών, Θέκλα, Κλεοπάτρα, Καλλιόπη, Κωνσταντίνος, Άννα κ.λπ, το ίδιο και τα εγγόνια και τα δισέγγονα, τα πιο πολλά από τα οποία φέρουν τα ονόματα των δύο πρώτων Βλαχάκηδων».

Με τον θάνατο, στις 17 Σεπτεμβρίου 1939, και του Δημητρίου, ο κύκλος των δύο πρωτοπόρων Κρητικών της ζούγκλας έκλεισε, η κληρονομιά τους όμως παραμένει ζωντανή. Οι απόγονοί τους, που εμφανίζονται ως μέλη της «φυλής των Βλαχάκηδων» και φέρουν με καμάρι το επώνυμο αυτό, ανέρχονται σε 3.500 άτομα, διασκορπισμένα όχι μόνο στην Αφρική, αλλά σε ολόκληρο τον κόσμο. Διατηρούν ως εξ αίματος συγγενείς μεταξύ τους επαφές, με σημείο αναφοράς τους τάφους των προγόνων τους και την

ελληνορθόδοξη ιεραποστολή στη Ζάμπια, όπου το όνομα Βλαχάκης παραμένει μύθος.

Μάλιστα, ο πρώτος πρόεδρος της Δημοκρατίας της Ζάμπιας και θεωρούμενος ως ο πατέρας όλων των κινημάτων ανεξαρτησίας στην αφρικανική ήπειρο, Κένεθ Καούντα, σε δημόσια ομιλία απένειμε στους Βλαχάκηδες τον τιμητικό τίτλο της 64ης ης φυλής της Ζάμπιας»!

μητροπολίτης κ. Ιωάννης με πιστούς μπροστά σε αχυροκαλύβα-εκκλησία.

Στο

νεκροταφείο των Βλαχάκηδων με μέλη της «φυλής».

Το «χωριό» και η αναζήτηση χρηματοδότησης

Με την άφιξή του στη Ζάμπια ο μητροπολίτης κ. Ιωάννης θεώρησε χρέος του να μην αφήσει να χαθούν στον χρόνο τα ίχνη «των περιώνυμων Βλαχάκηδων, των πρώτων Ελλήνων που κατέφυγαν στα βάθη της υποσαχάριας πτέρυγας του αφρικανικού Νότου και που, φέρνοντας μαζί τους τα ιερά και τα όσια του Γένους, έγιναν ένα με τους ιθαγενείς και δημιούργησαν μια νέα, ξεχωριστή φυλή, χωρίς ποτέ να ξεχάσουν την πατρίδα».

Το υπό ίδρυση ιεραποστολικό κέντρο θα περιλαμβάνει ιερό ναό, πνευματικό κέντρο, κλινική, σχολείο και τεχνική σχολή.

Ετσι, προχώρησε στον σχεδιασμό «χωριού» στην περιοχή όπου εγκαταστάθηκαν οι πρώτοι Βλαχάκηδες, με την ίδρυση ιεραποστολικού κέντρου, το οποίο θα περιλαμβάνει κατ' αρχάς ιερό ναό, πνευματικό κέντρο, κλινική, σχολείο και τεχνική σχολή.

«Εως τώρα έχει πραγματοποιηθεί η νομική διαδικασία για την αγοραπωλησία και τη μεταβίβαση γης από τον απόγονο του ιστορικού γένους των Βλαχάκηδων, Harris Vlahakis, στην Ιερά Μητρόπολη Ζάμπιας και έχουν χαραχθεί τα όρια του οικοπέδου. Επίσης, έχει εκπονηθεί αρχιτεκτονικό σχέδιο του ιεραποστολικού κέντρου και ενδεικτική τιμολόγηση εργασιών».

Ο Πάπας και Πατριάρχης Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής κ. Θεόδωρος Β΄ έθεσε πέρυσι τον θεμέλιο λίθο του έργου και τώρα ο μητροπολίτης κ. Ιωάννης έχει αποδυθεί σε αγώνα για την εξεύρεση χρηματοδοτών. «Θα αποτελέσει μια προσφορά ιστορικής σημασίας για τον τόπο και τους ανθρώπους του όχι μόνο για τους απογόνους των Βλαχάκηδων, αλλά και για τον κάθε άνθρωπο που έχει την αγαθή διάθεση να γνωρίσει τον Χριστό. Μέχρι σήμερα, οι λατρευτικές ανάγκες των πιστών της περιοχής εξυπηρετούνται σε υπαίθριο χώρο κάτω από υπόστεγο, το οποίο με τη βοήθεια και την αγάπη του Κυρίου άντεξε τις έντονες βροχοπτώσεις του τροπικού κλίματος» λέει και απευθύνει έκκληση σε όλους όσοι έχουν την οικονομική δυνατότητα να ενισχύσουν την πρωτοβουλία της ιεραποστολής, ώστε να περατωθεί το έργο στη μνήμη των σημαιοφόρων του ελληνικού πνεύματος και της Ορθοδοξίας αδελφών από την Κρήτη.